

۳۰/۰۴/۲۰۲۳

کانديد اکادميسين سيستاني

کارزما چيست و کارزماتیک چگونه کسی است ؟

کار زما اصطلاح سياسي در جامعه شناسی است و با کیش شخصیت پرستی بستگی دارد. نویسندگان شورای نظار اغلب این اصطلاح را در بزرگ نمایی از احمدشاه مسعود بکار می برند. داکتر اکرم عثمان در آخرین اثر تاریخی خود (افغانستان در صدسال اخیر) بر این اصطلاح مکت کرده و مفهوم آنرا توضیح نموده است. برای آنکه سایر هموطنان ما با معنا و مفهوم این اصطلاح بیشتر آشنا شوند نکاتی از تحقیقات این نویسنده دانشمند در زیر بازتاب می یابد.

داکتر اکرم عثمان مینویسد: «این اصطلاح در جامعه شناسی «ماکس وبر» حایز اهمیت فراوان است و پرده از ابهامات پیرامون نقش شخصیت و قدرت در مشرق زمین بر میدارد. «ماکس وبر» در کتاب معروفش (اقتصاد و جامعه) آنجا که از جامعه شناسی سیاسی بحث میکند، شرح مبسوطی درباره انواع سیادت و سلطه سیاسی دارد که در آن بر مبنای مشروعیت در ساختار های مختلف دولتی اعم از شرقی و غربی، سنتی و معاصر، فئودالی و پاتریمونیال و «کارزمایی» پرداخته است. «وبر» بعد از تشریح دولت پاتریمونیال از نوع دولت فراعنه مصر، از مشروعیتی یاد میکند که از قدرت «کارزما» سرچشمه میگیرد.

«کارزما» چیست ، و یک رهبر شرقی در هاله چنین مقوله ای چگونه چهره مینماید؟

ماکس وبر، در کتابش چنین توضیح میدهد: «مردمان شهر- دولت های گوناگون- چون از ستم خداوندان زمینی بجان آمدند، به خدای آسمانی پناه بردند تا شاید به یمن بندگی او از بردگی این ناخدایان بگسلند و جان و مال و عیال خود را از خدنگ و نیرنگ آنان برهانند. ولی هنوز پاسی از ابداع این مفر و ملجا نگذشته بود که خدایان زمینی ادعا کردند که نظر کرده، خدا گزیده، خدازاده خداسایه، یا بطور خلاصه نماینده خدا بروری زمین هستند و از حقوقی برخوردارند. دیری نپائید که چنین ادعاهایی و چنین مدعیانی طرفدارانی یافتند و به تبلیغ و تلقین نظریه پرستش شخصیت پرداختند. فراعنه مصر (خدایگونه)، امپراطور چین (فرزند آسمان)، شاهان ایرانی ساسانی (خدایگان)، خلفای اموی، عباسی و ترک... که القاب امیرالمومنین و ظل الله را زیور نام خود ساختند، از این قماش بوده اند... از آنجا که ذهن انسانی و درونمایه آن یعنی باور و اعتقاد قابل القاء تلقین و تربیت است، به تدریج در طول تاریخ نظریه خدادادی بودن قدرت به عنوان یک خاستگاه مقدس، چالش ناپذیر در وجدان جمعی مردمان برخی از جوامع از آنجمله جامعه هندی برهمنی جا افتاده و به عنوان بخشی از میراث فرهنگی از نسلی به نسلی دیگر منتقل شده و در هر انتقالی هریک از میراث خواران اندیشمند برهمنی و ایقانی بدان افزوده و پالیده ترش کردند....

د پانو شمیره: له ۱ تر ۴

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پادونه: دلپکني د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولئ

یکی از باستانی ترین آثار مدون بشری «وداهای برهمنی» هستند. در این آئین، برهمن ابرمرد از برکت «مانا» یا «کارما» که در جان و جسم او از روز ازل نهاده شده بر دیگر مردمان برتری دارد.... در اسطوره های ایرانی «کارما» بصورت «فرایزدی» پدیدار میشود و از صفات ایزدان فربخش محسوب میگردد. از دیدگاه واژه شناسی ترکیبات آن را در نام های فریدون، فروردین، فرداد (فردا)، فرید، فرنود، فرهود، فرهی میتوان یافت.... همه زمانی و همه مکانی اندیشه کارما و پندار فرّ، قرن بیستم را در برگرفت و دانشورانی مانند ماکس وبر (M.Weber) آلمانی این نگرش اسطوره ای- دینی را از تاریخ برگرفته و به ساحت جامعه شناسی و روانشناسی نیز کشاند.

«وبر» با تکیه به ویژه گی های تنی- روانی برخی از شخصیت های اجتماعی و روانشناسی معتقد است که آنان از برکت قدرت جاذبه خارق العاده ای که دارند می توانند گروهی از عوام رامفتون و مسحور خود ساخته به دگرگونی انقلابی دست بزنند. او راز کلیدی اعجاز را در نوعی خصیصه و خصلتی می یابد که اصطلاحاً آنرا «کارزما» (Charisma) می نامند.

«ماکس وبر» آن را چنین تعریف میکند: کیفیت استثنائی شخصی که به نظر میرسد یک قدرت فوق طبیعی، فوق بشری و یا دست کم غیر عادی است که از برکت آن چنین مردی سرنوشت ساز جلوه میکند و بدین دلیل مریدان یا هوادارانی گرد او جمع میشوند. (رک: محمد باقر مومنی، دین و دولت در عصر مشروطه، چاپ، اول، ۱۹۹۳، نشر باران، سوئد، ص ۷۶-۷۵) و چنین پنداری قرنهای در نظام شاهنشاهی هخامنشی و ساسانی در ایران و نظام های مشابه در کشورهای همجوار میهن ما اندر کار بوده است و تداوم قداست شاهان و شهزادگان و سلاطین را تضمین کرده است. (اکرم عثمان، بخش دوم، ص ۲۶-۲۷)

با تعریفی که از دانشمند آلمانی درباره کارزما در فوق خواندیم بروشنی معلوم میشود که آن تعریف در حق احمدشاه مسعود صدق نمیکند. مسعود نه بلحاظ فزیک و تنومندی سیمای جذاب داشت و نه بلحاظ دانش و فصاحت کلام و کرکتر شخصی آدم فوق العاده ای بود تا مردم را مجذوب صورت و سیرت اعجاز انگیز خود کند. پس از تجاوز شوروی بر افغانستان رسانه های غربی از جمله رادیو بی بی سی و رادیو ۲۴ ساعته فرانسه و صدای امریکا به نفع مسعود بسیار زیاد تبلیغ میکردند در حالی که مسعود به لحاظ کرکتر جهادی و آموزشهای تخریب کارانه ای که از سوی سازمان استخبارات نظامی پاکستان (ISI) یکجا با گلبدین وربانی دیده بود در تخریب نهادهای فرهنگی و اقتصادی افغانستان و ویرانی شهر کابل و قتل بیش از ۷۰ هزار مردم کابل هیچ تفاوتی با گلبدین حکمتیار ندارد. گلبدین را مردم کابل قصاب کابل لقب دادند، بنابراین هر لقبی که گلبدین مستحق باشد، مسعود هم مستحق همان لقب خواهد بود. نه قهرمان ملی و نه شخصیت کارزماتیک!

در جنگ روس و افغان، فقط ملت ما قهرمان بود، نه مسعود و نه مقصود!

نخستین کتاب مهم ستیو کول ژورنالیست معروف امریکائی " جنگ اشباح" نام دارد و [حاوی جنگ های پیش از سال ۲۰۰۱ افغانستان است که در آن از خدمات اجنتوری و جاسوسی احمدشاه مسعود

د پانو شمیره: له ۲ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوئې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

برای سازمان‌های استخباراتی پاکستان (ISI) و آمریکا (CIA) و استخبارات نظامی اتحادشوری (GRU) و هند و فرانسه و غیره بطور مشرح سخن رفته است. [جنگ اشباح، یکی از پرفروش‌ترین و مهم‌ترین کتاب‌های است که جایزه ادبی پولیتزر را گرفت. « <http://www.dawatmedia.com> »]

دومین کتاب ستیو کول، بنام " **ریاست S** - جنگ مخفی CIA آمریکا در افغانستان" نام دارد که در جنوری سال روان همزمان با ترجمه پشتوی آن از چاپ برآمد و ترجمه دری آن از سوی استاد ظریف امین یار در فیسبوک به نشر میرسد. واکمل داوی به معرفی کلی کتاب در ۱۱ فیروری پرداخته است. نویسنده از پس اندازهای بانکی احمد شاه مسعود در لندن پرده بر می‌دارد که در آن حدود ۶۰ میلیون دالر ذخیره داشت، اما می‌نویسد که مسعود اضافه بر کمک‌های غیرنظامی سی‌ای، بیشتر از سپاه پاسداران ایران و از هند و روسیه کمک و حمایت‌های جنگی دریافت می‌کرد. مسعود، به روایت این کتاب، همچنان از فروش سنگ‌های قیمتی [زمرد و لاجورد] مصارف جنگ را تامین می‌کرد.

ستیو کول که دسترسی استثنایی به اسناد، افراد و منابع اطلاعاتی داشته است در کتابش از حمایت ارتش و سازمان اطلاعاتی پاکستان (آی اس آی) به طالبان می‌نویسد. در تشکیل آی اس آی، ریاست S ارگان کاملاً سری است که عملیات حمایت از طالبان و شورشیان کشمیری را انجام می‌دهد. ریاست S که بر مبنای مصاحبه با بیشتر از ۵۵۰ نفر و دسترسی به دیگر منابع در ده سال (-۲۰۰۷) نوشته شده است، هفته گذشته به بازار عرضه شد. این دومین کتاب آقای کول در باره جنگ افغانستان است. « <http://www.dawatmedia.com> »]

مردم افغانستان و جهان میدانند که ستیو کول، یک ژورنالیست آمریکایی است که با مسعود از هیچ لحاظی دشمنی شخصی ندارد. زیرا او افغان نیست که با مسعود از لحاظ قومی یا زبانی و یا مذهبی مخالف باشد، و چون چنین نیست، برادرانش دلیلی برای دفاع از احمدشاه مسعود را ندارند. هرگاه برادران مسعود نوشته‌های کول را توهین به «قهرمان ملی» عنوان کنند، حتماً جواب خواهد گرفت که آیا میتوان به هرجنایتکاری که شهرکابل را به ویرانه مبدل کرده باشد، و در یک روز بیش از پنج هزار هزاره را در محله افشارکابل، با توپ و راکت از فراز کوه علی آباد و پیربلند به قتل

د پانو شمیره: له ۳ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولئ

رسانده باشد، لقب «قهرمانی ملی» بخشید؟ باید انتظار کشیده میشد تا محاکمه ای برای مجرمین جنگی و جنایت علیه بشریت دایر میشد، آنگاه اگر کسی از قوماندانان و رهبران جهادی از آن محکمه برأت حاصل میکرد، میتوانستند به او لقب «قهرمان ملی» ببخشند، درحالی که هر یکی از قوماندانان جهادی مرتکب جنایات هولناکی شده اند که هیچگاهی از هیچ محکمه ای برأت حاصل کرده نمیتوانند.

بر مبنای اسناد و کتب چاپ شده از سوی رجال استخباراتی روسیه و آمریکا، مسعود به عنوان یک جاسوس چندین چهره در خدمت سرویس های اطلاعاتی GRU (استخبارات نظامی شوروی) و CIA آمریکا و ISI پاکستان و سازمان اطلاعات فرانسه و انگلیس و هند و ایران و فرانسه و غیره قرار داشته ، و تا روز مرگ خود ماهانه ۲۰۰ هزار دلار از "CIA" بر علاوه مبلغ گزافی که از "ISI" پاکستان میگرفته است و آنچه که از "استخبارات نظامی شوروی" دریافت می داشته، حسابش را خدا میداند. کتاب "جنگ ارواح" نوشته ستیو کول امریکائی یکی از این اسناد است که بخوبی ابعاد شخصیت مسعود را افشا میکند. (به مقالات آقای داکتر میر عبدالرحیم عزیز، در افغان جرمن آنلاین زیر فایل احمدشاه مسعود رجوع شود) و اینک بر اساس کتاب ریاست S، دومین اثر ستیو کول، احمدشاه مسعود برای ISI و CIA و دیگر کشورها جاسوسی میکرده است!

می باید القاب قهرمان ملی بر طبق مقرراتی صورت بگیرد و یا صورت میگرفت. در غیر آن اگر بهره بیشتر آدم کشته، و بیشتر خانه خراب کرده، و بیشتر پلها و پلچکها و پایه های برق و مکتب هارا تخریب کرده و بیشتر در خدمت بیگانه گان قرار گرفته باشد، القاب قهرمانی و مارشالی داده شود، اکثر سران تنظیمها و قوماندانان جهادی خود را مستحق لقب قهرمانی میدانند؟! پایان ۲۰۲۳/۴/۳۰

د پانو شمیره: له ۴ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ